

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та управління національним господарством

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Балджи М.Д.

“ ”
_____ 2016 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Економіка підприємства»**

за темою:

«Економічне обґрунтування проекту створення підприємства з виробництва
тротуарної плитки»

Виконавець

студентка ФЕУВ

Комарницька Вікторія Ігорівна _____
(підпис)

Науковий керівник

д.е.н., доцент

Колодинський Сергій Борисович _____
(підпис)

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА З ВИРОБНИЦТВА ТРОТУАРНОЇ ПЛИТКИ	
1.1. Загальна характеристика бізнес-ідеї відкриття підприємства з виробництва тротуарної плитки.....	5
1.2. Нормативно-правові аспекти щодо відкриття бізнесу у сфері виробництва тротуарної плитки.....	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА З ВИГОТОВЛЕННЯ ТРОТУАРНОЇ ПЛИТКИ	
2.1 Аналіз ринку тротуарної плитки в Одеському регіоні	23
2.2. Формування інвестиційних та поточних витрат майбутнього бізнесу.....	31
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА	
3.1. Розрахунки економічної ефективності проекту створення підприємства з виготовлення тротуарної плитки	47
3.2. Аналіз проектних ризиків та заходи щодо їх запобігання	54
ВИСНОВКИ	65
Список використаних джерел	69
Додатки	72

ВСТУП

Актуальність дослідження. Благоустрій тротуарів бетонною бруківкою сьогодні вважається одним з найбільш затребуваних способів «облагороджування» пішохідних зон. Сучасна різноманітність форм, кольорів і фактур тротуарних плиток дозволяє надавати акуратного та доглянутого вигляду міським тротуарам, паркам, торговим та виставковим павільйонам, входам до магазинів, кафе та багатьом іншим об'єктам інфраструктури.

Тротуарна плитка – невід'ємний будівельний матеріал для покриття вуличних доріг, тротуарів, різних проходів. Тротуарна плитка досить легка в укладанні та в експлуатації, відрізняється від асфальту тим, що не перешкоджає насадженням в їх природних процесах. До переваг можна віднести те, що вона витримує сезонні перепади температур і не піддається деформації на сонці. Секрет популярності планованої до випуску продукції не тільки в привабливому зовнішньому вигляді, якого набувають міські вулиці, вимощені тротуарною плиткою. До безперечних переваг цього виду покриття відносяться високі експлуатаційні характеристики, властиві якісній тротуарній плитці. Міцність, морозостійкість й стійкість до дії багатьох хімічних речовин забезпечують багаторічний термін служби тротуарного покриття навіть в умовах сучасного мегаполісу. А простота укладання і екологічність роблять тротуарну плитку оптимальним способом впорядкування території.

Метою дослідження є визначення сутності та функціональних основ бізнесу задля підтримання ефективності його функціонування на ринку у довгостроковій перспективі, забезпечення розвитку підприємницької діяльності шляхом покращення стійкості, зростання прибутковості діяльності, збільшення обсягів реалізації, використання стратегічних можливостей та укріплення конкурентних переваг.

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- розкрити сутність та механізми започаткування власної справи, її розвитку, цілей та задач;

- обґрунтувати вибір напрямку власної справи, її організаційно-правової форми та стандартів, що регулюють діяльність;
- розробити проект відкриття нового бізнесу, здійснити планування його діяльності у найближчій перспективі;
- розрахувати критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявити та оцінити можливі ризики, пов'язані з його функціонуванням.

Вирішення наведених завдань передбачає застосування системного підходу до організації управління підприємницькою діяльністю з урахуванням комплексності змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Об'єктом дослідження є процеси створення підприємства з виробництва тротуарної плитки «Модерн» з метою відповідності його діяльності законодавству України та забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні засади започаткування власного бізнесу та управління його економічним розвитком.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у випускній роботі на здобуття освітнього ступеня бакалавра було використано наступні методи: 1) порівняльний метод – при дослідженні сучасних підходів до визначення сутності підходів до створення бізнесу та управління його економічним розвитком; 2) розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи – при визначенні проблем, тенденцій і перспектив розвитку досліджуваної підприємницької діяльності; 3) метод експертних оцінок – при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища новостворюваного бізнесу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства промислової політики України, Головного управління статистики в Одеській області за період 2010-2015 рр.

ВИСНОВКИ

1. Підприємництво – особливий вид бізнесу. Його метою є отримання не прибутку взагалі, а надприбутку, тобто підприємницького доходу, що отримується внаслідок самостійної ризикової інноваційної діяльності, основаної на повній економічній відповідальності. Підприємництво – окремий випадок бізнесу, що в більшій мірі орієнтований на особистість людини, яка займається бізнесом і якій притаманні певний стиль та тип господарської поведінки.

2. Бізнес-план – ретельно підготовлений документ, котрий розкриває всі сторони будь-якого проєктованого комерційного заходу. Він дозволяє передбачати не лише всі заходи для реалізації нової ідеї, а й визначити необхідне фінансове забезпечення та можливість одержання прибутку.

3. Технологія виробництва тротуарної плитки відносно проста, хоча, як і всі інші ідеї виробництва вимагає чіткого дотримання технологічних норм і використання сучасного та якісного обладнання. Зараз застосовують дві основні технології виготовлення тротуарної плитки – вібропресування та вібролиття. Саме виробництво бруківки у другий спосіб розглядається у даній дипломній роботі.

4. Обраний вид діяльності планується провадити згідно наступних нормативно-правових засад:

- згідно з Класифікатором організаційних форм суб'єктів економіки (СКОФ) була обрано 9 група «Інші організаційні форми» (код 900), а саме код 910. Фізична особа-підприємець;
- згідно КВЕД-2010, планується здійснювати діяльність за кодом 23.61. Виготовлення виробів із бетону для будівництва;
- підприємство з виробництва тротуарної плитки буде перебувати на спрощеній системі оподаткування (відноситися до другої групи платників єдиного податку).

5. Ринок тротуарної плитки носить переважно регіональний характер, що пов'язано з високими транспортними витратами на перевезення плитки. Як

правило, локальні виробники представлені в одному або декількох сусідніх регіонів. У зв'язку з цим, вплив імпорту на ринок мінімальний.

6. У ході маркетингового дослідження було встановлено, що, незважаючи на необмежений асортимент форм та кольорів продукції, уподобання споживачів мають досить виражений розподіл.

7. SWOT-аналіз виявив, що підприємство «Модерн» має багато сильних сторін, що надає йому перевагу серед конкурентів. Однак, існують і слабкі сторони, які пов'язані з відсутністю репутації у клієнтів, недостатністю управлінського досвіду. Загалом, SWOT-аналіз показав, що проєктоване підприємство має досить непогані перспективи для зайняття частки ринку та розвивати свій бізнес. Інформація, отримана з нього дозволяє сформулювати загальні принципи конкурентної стратегії, що буде проводитись підприємством «Модерн» у своїй діяльності.

8. Реалізацію готової тротуарної плитки можна почати з приватним осіб й малого бізнесу. З урахуванням результатів SWOT-аналізу та особливостей ринку бруківки підприємство «Модерн» буде притримуватись конкурентної стратегії фокусування на окремих сегментах регіонального ринку та застосування середньоринкової цінової політики.

9. стартові витрати на початок бізнесу складають 191 877 грн., 68,73% (131 877грн) з яких власні кошти, решта – кредит комерційного банку, а саме 60 000 грн. Питомі матеріальні витрати на виробництво 1 м² виробів складатиме згідно з вартістю сировини та їх часток у необхідному обсязі бетонної суміші складають від 53,55 грн до 94,47 грн в залежності від типу та кольору продукції, що виробляється, при ціні відповідно від 64 та 87 грн за 1 м² плитки та відповідно від 84 та 105 грн за 1 м² кольорової плитки.

10. Оцінка ефективності проєктів є одним з найбільш важливих етапів в процесі управління інвестиціями. Аналіз ефективності проєкту створення підприємства з виробництва тротуарної плитки проводився за допомогою програмного продукту «Projectexpert 6.1».

11. Чистий дисконтований дохід склав 410161 грн., що також говорить про відносну прибутковість проекту.

12. Середня норма рентабельності складає 162,41%, що свідчить про високу ефективність інвестування коштів у започаткування власної справи з виробництва тротуарної плитки.

13. Розрахований індекс прибутковості проекту показує, що, з урахуванням вартості грошей у часі, кошти, вкладені в бізнес, принесуть прибуток у розмірі більш, ніж в 3 рази, вищий за обсяг інвестицій.

14. Одним з найважливіших критеріїв є час повернення інвестованих коштів, тобто термін окупності. Термін повернення вкладених коштів складе 14 місяців, а з урахуванням вартості грошей у часі – 15 місяців. Зважаючи на те, що розглядається проект з виробництвом, розраховані величини є прийнятними для підприємства цієї сфери діяльності.

15. Оскільки асортимент підприємства з виробництва тротуарної плитки «Модерн» є багатонаменклатурним, розрахунок точки беззбитковості може бути проведений лише у грошовому виразі із застосуванням середньозважених статистичних величин $C_{од.}$ та УЗВ. Проведені за цією методикою розрахунки показали, що для збереження беззбиткового функціонування підприємству потрібно отримувати дохід у розмірі 146245 грн, що є досяжним показником для підприємства цієї сфери діяльності у нашому регіоні.

16. Проведений аналіз чутливості NPV проекту свідчить про те, що підприємству з виробництва тротуарної плитки найбільше загрожують такі аспекти його діяльності, як маркетинговий та виробничий. Вплив маркетингових ризиків більш виражений у ціні продукції, що випускається, але й зміни у обсязі збуту вчиняють також дуже відчутний вплив. Виробничі ризики пов'язані з дуже високою часткою витрат на сировину і матеріали у ціні одиниці продукції, тобто 1 м² бруківки.

17. Кут нахилу лінії NPV проекту при зміні прямих витрат свідчить про те, що зі зростанням питомих витрат показник чистої приведеної вартості доволі стрімко знижується. Проте при впливі лише цього одного фактора зберігається

умова стійкості проекту. При падінні цін на тротуарну плитку трохи більше, ніж на 10%, призведе до збитковості проекту.

18. Поєднання таких факторів, як падіння цін та обсягів збуту та зростання прямих витрат на виробництво призведе до фатальних наслідків проекту з виробництва тротуарної плитки у викладеній концепції, що свідчить про високу ризикованість даного бізнесу та є своєрідною платою за його високу прибутковість.

Список використаних джерел

1. Варналій З.С. Основипідприємницькоїдіяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/164-osnovi-pdprimnitsko-dyalnost-varnaly-zs.html>
2. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/pidryemnytstvo_goi.pdf
3. ГОСТ 17608-91 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vsegost.com/Catalog/10/10551.shtml>
4. Дригола Д.О. Аналіз ринку тротуарної плитки України: загальна схема та статистичний аспект [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3583/1/Дригола%20Д.%20О.%20АНАЛІЗ%20РИНКУ%20КЕРАМІЧНОЇ%20ПЛИТКИ%20УКРАЇНИ%20ЗАГАЛЬНА%20СХЕМА%20ТА%20СТАТИСТИЧНИЙ%20АСПЕКТ.pdf>
5. Закон України «Про державнуреєстраціююридичнихосіб, фізичнихосіб – підприємців та громадськихоб'єднань» відвід 15.05.2003 № 755-IV [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15/page>
6. Закон України «Про забезпеченнясанітарного та епідемічногоблагополуччянаселення» від 24.02.1994 № 4004-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
7. Закон України «Про ліцензуваннявидівгосподарськоїдіяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
8. Інтернет-магазин «Rozetka». Режим доступу: <http://rozetka.com.ua>
9. КВЕД-2010: Клас 23.61 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/23/KVED10_23_61.html
10. Класифікаторорганізаційних форм суб'єктівекonomіки (СКОФ) (чинна з 01.01.2015 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://buhgalter911.com/Res/Spravochniki/klas_SKOF.aspx

11. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/page>.
12. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 № 28 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0466-05/page>
13. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» від 30.12.2014 № 1417 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15/page>
14. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження форм реєстраційних карток» від 14.10.2011 № 3178/5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1207-11>.
15. Офіційний сайт компанії SR-SCHINDLER для виготовлення бруківки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sr-schindler.com.ua>.
16. Офіційний сайт рекламного агентства «Вавилон» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vavilon.od.ua>
17. Офіційний сайт супермаркету «Нова лінія» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nl.ua/ru/stroimaterialy/stroitelnye_smesi
18. Офіційний сайт ТОВ «ГТК-СТРОЙ» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gtk-stroy.od.ua/pesok-karjernui-odessa.php>
19. Офіційний сайт ТОВ «Цемент» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.odessacement.com.ua/ru>
20. Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О., Дерев'янка О.Г. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua/content/view/692/92/>
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом, випуском і реалізацією продукції (виконанням робіт, наданням послуг), та визначається періодичність проведення планових заходів

державного нагляду (контролю)» від 27.12.2008 № 1164 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1164-2008-%D0%BF>

22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику» від 26.12.2011 № 1404 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1404-2011-%D0%BF>.

23. Прохорова Є.В. Стратегія підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу: [file:///C:/Users/user/Downloads/Стратегія%20підприємства%20\(Практикум\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Стратегія%20підприємства%20(Практикум).pdf)

24. Рижигов В.С. проектний аналіз [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Prokt_Analiz-Rijikov.pdf

25. Сайт інтернет-магазину «allbiz» [Електронний ресурс].. Режим доступу: <http://www.ua.all.biz/>

26. Сайт інтернет-магазину «Megaroom» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://megaroom.com.ua/catalog/office-furnished>.

27. Сайт інтернет-магазину «prom.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://prom.ua/>

28. Сайт інтернет-магазину «Блокнотик» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bloknotik.od.ua/>

29. Сайт інтернет-магазину «Майстерня своєї справи» [Електронний ресурс].. Режим доступу: <http://msd.in.ua>.

30. Сайт міського єдиного розрахункового центру [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.gerc.ua/tarifs/>

31. Тіханова Т.Ю. Основи бізнесу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <file:///C:/Users/user/Downloads/Основи%20бізнесу-%20навчальний%20.pdf>